

Göç: Küresel Çözüm Gerektiren Küresel Bir Sorun

Christine Lagarde, IMF Direktörü

11 Kasım 2015

Bu hafta sonu Türkiye’de toplanacak olan 20ler Grubu Liderleri’nin zihinleri, silahlı çatışmalar ve ekonomik zorlukların pençesinde kıvranan ülkelerden kaçan yerlerinden edilmiş insanların yürekleri parçalayan görüntüleri ile dolu olacak. Son bir kaç yıl içinde yaşanan mülteci akımı, on yıllardan beri görülmemiş bir düzeye erişti. Ve bu sayı yakın bir gelecekte daha da artabilir.

Acil öncelik, en ağır yükü - çoğunlukla trajik bir şekilde – taşıyan mültecilere daha iyi barınak, sağlık hizmetleri ve nitelikli eğitim yoluyla yardım etmek olmalıdır.

Çatışma bölgelerine komşu olan ve mültecilerin çoğunluğunu kabul etmiş olan ülkelerin çoğu, bu insanları barındırmak konusundaki imkânlarını en son haddine kadar zorlamışlardır. Mülteciler için daha fazla kamu hizmeti sağlayabilmek için, bu ülkelerin daha fazla mali kaynağa ihtiyacı olacaktır. Uluslararası toplum, üzerine düşen katkıyı sağlamalıdır. Örneğin, Ürdün IMF’nin desteğiyle mali hedeflerini bu ihtiyacı karşılayacak şekilde ayarlayabilmiştir.

Yerlerinden edilmiş bu insanlara topraklarını açmış olan ülkeler takdire şayandır. Bazı ülkeler çok sayıda mülteciyi barındırmayı kabul etmiş ve kendilerine yiyecek ve barınak sağlamak konusunda ellerinden gelen her türlü yardımı yapmıştır. Diğerleri, özellikle de gelişmiş ülkeler arasında yer alanlar, daha fazla sayıda mülteciyi kabul edebilmek için imkânlarını nasıl genişletebileceklerinin yollarını aramalıdır.

Ancak, sonuç itibarıyla şu gerçek tüm açıklığıyla karşımızdadır: hiç bir ülke bu mülteci sorunuyla tek başına baş edemez. Küresel işbirliğine ihtiyacımız var.

Göçün ekonomik sonuçları

Sınır ötesi göç çeşitli şekillerde ortaya çıkar. Hem ülkelerini terk etmek *zorunda* kalan insanları, hem de yeni imkânların arayışında olan ve ülkelerini *gönüllü olarak* terk etmiş olan ekonomik göçmenleri içerir. Bu göçmenlerin toplam sayısı son yıllarda önemli ölçüde artmış ve şu anda küresel nüfusun %3’ünü aşmıştır.

Nedeni ne olursa olsun, bir insanın köklerini kopararak ülkesini terk etmesi zordur ve riskli olabilir. Ama insanlar bu yolculuğu yapıp yeniden bir yere yerleşerek istikrara kavuştuktan sonra doğru politikaların uygulanmasıyla, göç genelde hem göçmenler, hem onları kabul eden ülke, hem de kendi menşe ülkeleri açısından olumlu bir ekonomik etki yaratabilir. (kurumun açıklanacak olan analizinde de bu sonuca işaret edilmektedir.)

Göçmenler, bir ülkenin iş gücünü canlandırır, yatırımları teşvik eder ve büyümeyi tetikler. IMF'nin yaptığı ilk hesaplar, örneğin AB ülkelerinde göçmenlerin ekonomik büyüme üzerinde olumlu anlamda mütevazı bir etki yarattığını göstermektedir.

Daha da önemlisi, göç bazı gelişmiş ülkelerdeki yaşlanan nüfus olgusunun getirdiği sorunların giderilmesi konusunda da destek olabilir. Bizim araştırmalarımızın da gösterdiği gibi, göçmenler emeklilik ve sağlık harcamaları üzerindeki baskıları orta vadede hafifletebilir: kısa vadede ise, bütçe üzerindeki net etki nisbeten küçük kalmaktadır.

Beyin Göçü ve Göçmenlerin kendi ülkelerine gönderdikleri havaleler

Göç veren ülkelerin durumu nedir? Hiç şüphesiz, bu ülkeler en genç ve en parlak vatandaşlarını bu yolda kaybetmektedir ve bu durum büyüme açısından çok önemli etkiler yaratmaktadır. Örneğin, Karayip ülkeleri bu gerçeği yaşamış ve 1965-2000 yılları arasındaki dönemde en vasıflı işgücünün %50'den fazlasını kaybetmiştir.

Göçmen işçilerin ülkelerine gönderdikleri havaleler, bu etkileri kısmen dengeleyebilmiştir. Gerçekten de, bu paralar göç veren ülke açısından son derece önemli bir gelir kaynağı olabilir. Bu gelir kaynağının, o ülkelerdeki eğitim ile sağlık harcamalarında artış sağladığı gösterilmiştir. 2014 yılında gelişmekte olan ülkelere gönderilen havale tutarı \$436 milyarı bulmuştur. Bu meblağ, doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının net toplamının yarısından fazla olduğu gibi, resmi kalkınma yardımlarının üç katını aşmıştır.

Ayrıca, havale işlemlerinin maliyeti daha da düşürüldüğü takdirde, daha da büyük fayda sağlanabilir. Tahminler, havale işlem maliyetlerinin gönderilen meblağın %1'ine düşürülmesi durumunda, yılda 30 milyar dolar tutarında bir tasarruf elde edebileceğine ve bu meblağın Sahra-altı Afrika ülkelerinin aldıkları toplam ikili yardım bütçesinden daha fazla olacağına işaret etmektedir. G-20 ülkelerinin havale işlem maliyetlerinin azaltılması konusundaki kararlılığını güçlü bir şekilde desteklemeliyiz.

Göçmenlerin daha iyi entegre edilmelerini sağlayacak politikalar

En önemli mesele, gerek ekonomik göçmenler, gerekse mülteciler olsun, bir ülkeye yeni gelen insanların entegrasyon sürecini kolaylaştırmaktır. Lojistik, mali veya siyasi açılardan başlangıçta şüphesiz sorunlar ve zorluklar yaşanacaktır, ama bunların karşısında orta ve uzun vadede elde edilecek yararlar vurgulanmalıdır. Tabii bunu söylemek yapmaktan daha kolaydır, ama yapılabilir.

İyi tasarlanmış bir entegrasyon politikası neleri içerir?

- İlk olarak, iş arama olanaklarının derhal sağlanması ve mesleğe uygun istihdam hizmetlerin verilmesi yoluyla, ***göçmenlerin iş gücü piyasalarına dahil olma imkânının güçlendirilmesi.***
- İkinci olarak, genel eğitim, meslek ve dil eğitimi hizmetlerinin bedelini makul ölçülerde tutarak, ***göçmenlerin eğitim ve öğrenime erişiminin arttırılması.***
- Üçüncü olarak, yabancıların mesleki vasıflarının tanınabilmesi için, basit, makul ücretli ve şeffaf prosedürlerin uygulanması yoluyla ***becerilerin tanınmasının geliştirilmesi.***
- Sonuncu olarak da, hukuki danışmanlık, yönlendirme ve eğitim imkânları sağlanarak yeni kurulacak şirketlerin önündeki engellerin azaltılması ve bu şekilde ***göçmen girişimcilerin desteklenmesi.***

Örneğin, İsveç'te mülteciler için hazırlanmış bir tanıtım programı, 24 aylık bir süre içinde onları istihdam sürecine hazırlayarak dil eğitimi imkânı sunmaktadır ve ayrıca maddi destek sağlamaktadır. Bu program, en son mülteci akımına da iş bulma konusunda yardımcı olmaya başlamıştır. Ancak, tam bir başarının elde edilmesi kaçınılmaz olarak zaman alacaktır.

Küresel bir çağrı

Demografik güçler, küreselleşme ve çevrenin bozulması, sınır ötesi göç baskılarının gelecek on yıllarda muhtemelen artacağı anlamına gelmektedir. Ve sınır ötesi sorunlar, sınır ötesi çözümleri gerekli kılmaktadır.

Bu nedenle, küresel politika çabaları, bütün bu sorunlardan etkilenen ülkeler arasında daha iyi bir işbirliğine ve diyaloga odaklanmalıdır. Bu çerçevede, daha adil bir yük paylaşımının teşvik edilmesi, göçmen işçilerin gönderdiği havale akışının kolaylaştırılması, iş gücü haklarının korunması ve göçmenler için güvenli ve emniyetli bir çalışma ortamının sağlanması gerekir.

IMF de finansman kaynakları ve kapasite oluşturma imkânları ile üzerine düşen görevi yerine getirecektir. Ayrıca, bundan sonraki birkaç ay içinde bu konuya ilişkin analizlerimiz ile Afrika, Avrupa ve Orta Doğu gibi yoğun nüfus hareketleri ile baş etmek durumunda olan bölgelere politika önerilerimiz ile destek sağlanacaktır.

Göç küresel bir olgudur. Bu durumun üstesinden gelebilmek için hepimiz birlikte çaba sarf etmeliyiz.